

**ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ**
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ Β ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΕΡΑΜΕΙΩΝ

Θεμέλια του δημοκρατικού πολιτεύματος

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΙΣΟΤΗΤΑ

Μήπως ελευθερία και ισότητα είναι έννοιες... ασύμβατες μεταξύ τους;

Για να εξασφαλίσω ισότητα
όλων των πολιτών... μήπως
περιορίζω την ελευθερία
τους;

Για να εξασφαλίσω όσο το
δυνατόν μεγαλύτερη
ελευθερία... μήπως θυσιάζω
την ισότητα;

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ: αρνητική και θετική σημασία

Αρνητική σημασία:

Απουσία εμποδίων,
καταναγκασμού, ώστε να
μπορεί να πράξει καθένας
ό,τι επιθυμεί

Θετική σημασία:

Ο πολίτης έχει τη δυνατότητα
να εξασφαλίσει τα μέσα που
θα επιτρέπουν να καθορίζει
ο ίδιος τη ζωή του αυτόνομα

Αρνητική: «Μη μπαίνεις στο
δωμάτιό μου»

Θετική: Έχω τα μέσα να
φτιάξω το δωμάτιό μου όπως
θέλω

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ: αρνητική και θετική σημασία

Αρνητική σημασία:

Υποχρεούμαι να μην παρεμβαίνω στη ζωή, την ιδιοκτησία, τις δραστηριότητες του ΑΛΛΟΥ

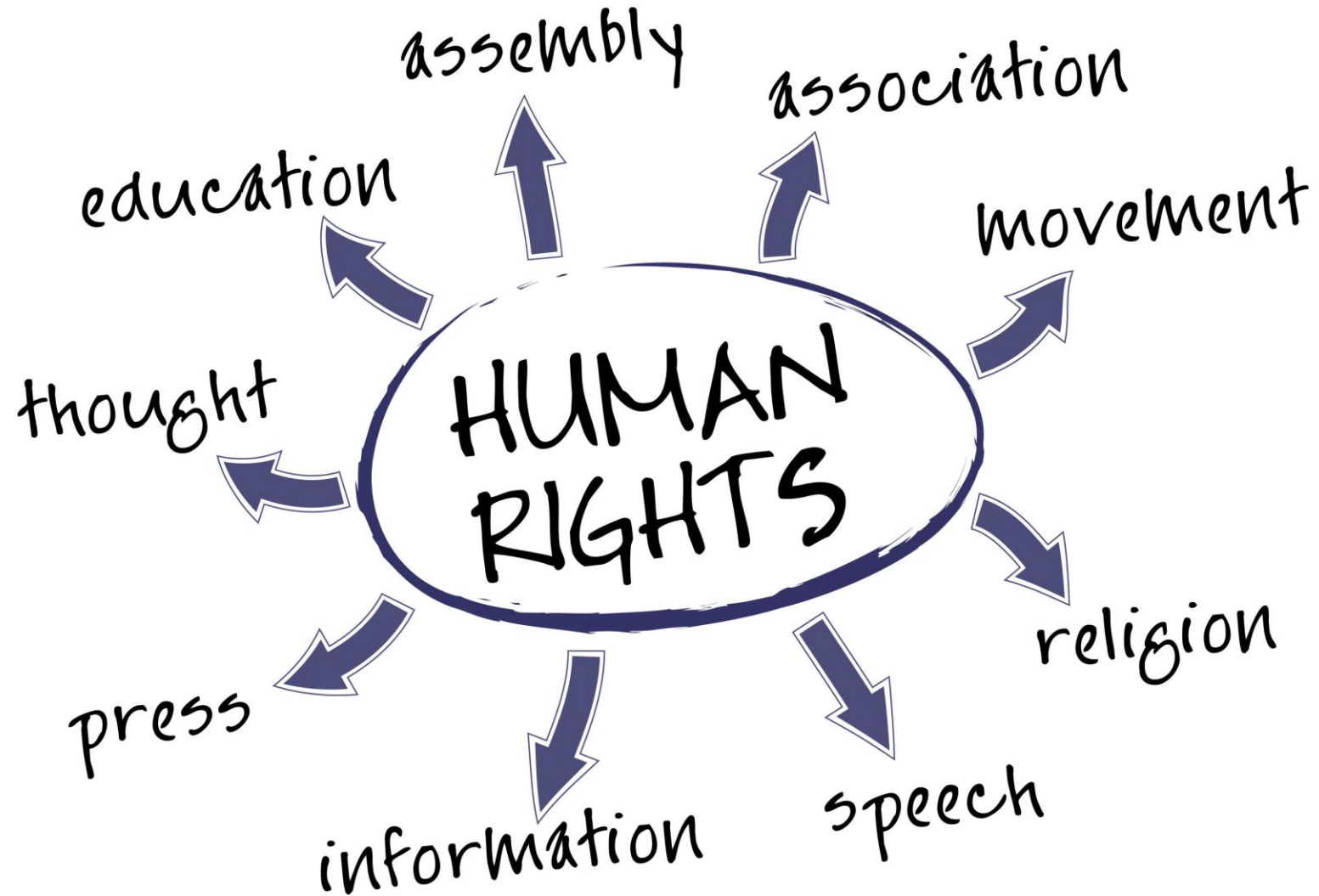
«Δεν θα σου πω εγώ τί θα σπουδάσεις. Κάνε ό,τι θέλεις»

Θετική σημασία:

Υποχρεούμαι να συμπαρασταθώ στον άλλον για την ικανοποίηση των αναγκών και την ανάδειξη των ικανοτήτων του

«Θα σε στηρίξω οικονομικά, ηθικά κλπ. να σπουδάσεις αυτό που θέλεις»

ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΙΣΜΟΣ:
έμφαση στην αρνητική
σημασία ελευθερίας και
δικαιωμάτων

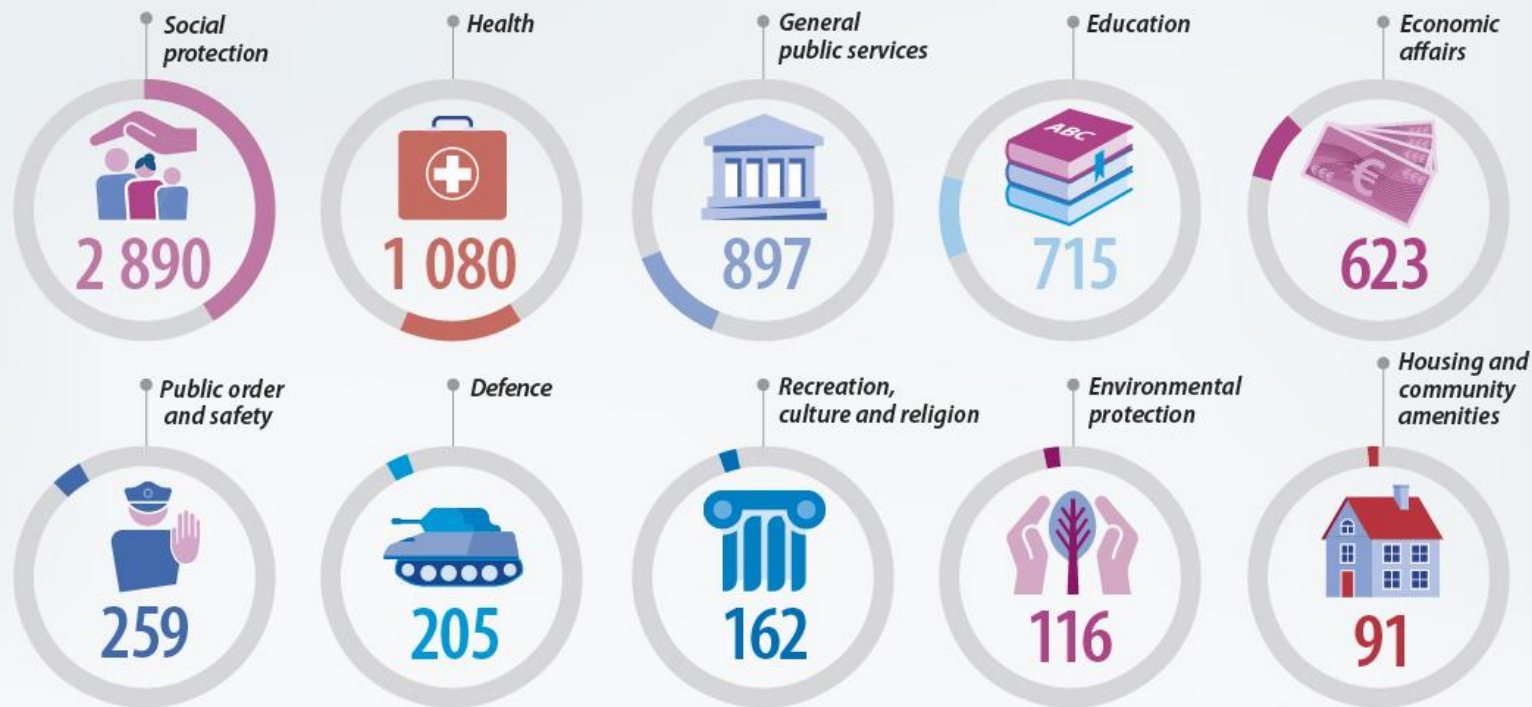
Η ακραιφνώς φιλελεύθερη
αντίληψη δίνει έμφαση στην
αρνητική σημασία ελευθερίας και
δικαιωμάτων

«Η ελευθερία του ενός τελειώνει
εκεί που αρχίζει η ελευθερία του
άλλου».

Το κράτος πρέπει να διασφαλίζει
την «αρνητική» διάσταση των
δικαιωμάτων, παρεμβαίνοντας όσο
το δυνατόν λιγότερο στην αγορά.

Εξασφαλίζει δηλαδή ένα πλαίσιο
ελευθερίας, χωρίς να παρεμβαίνει.

General government expenditure by function in the EU (in billion EUR, 2017)

ec.europa.eu/eurostat

ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ: θετική σημασία των δικαιωμάτων

Το κράτος έχει την υποχρέωση να παρεμβαίνει για την ενδυνάμωση της ελευθερίας και των δικαιωμάτων

Με την οικονομική στήριξη για την κάλυψη βασικών αναγκών

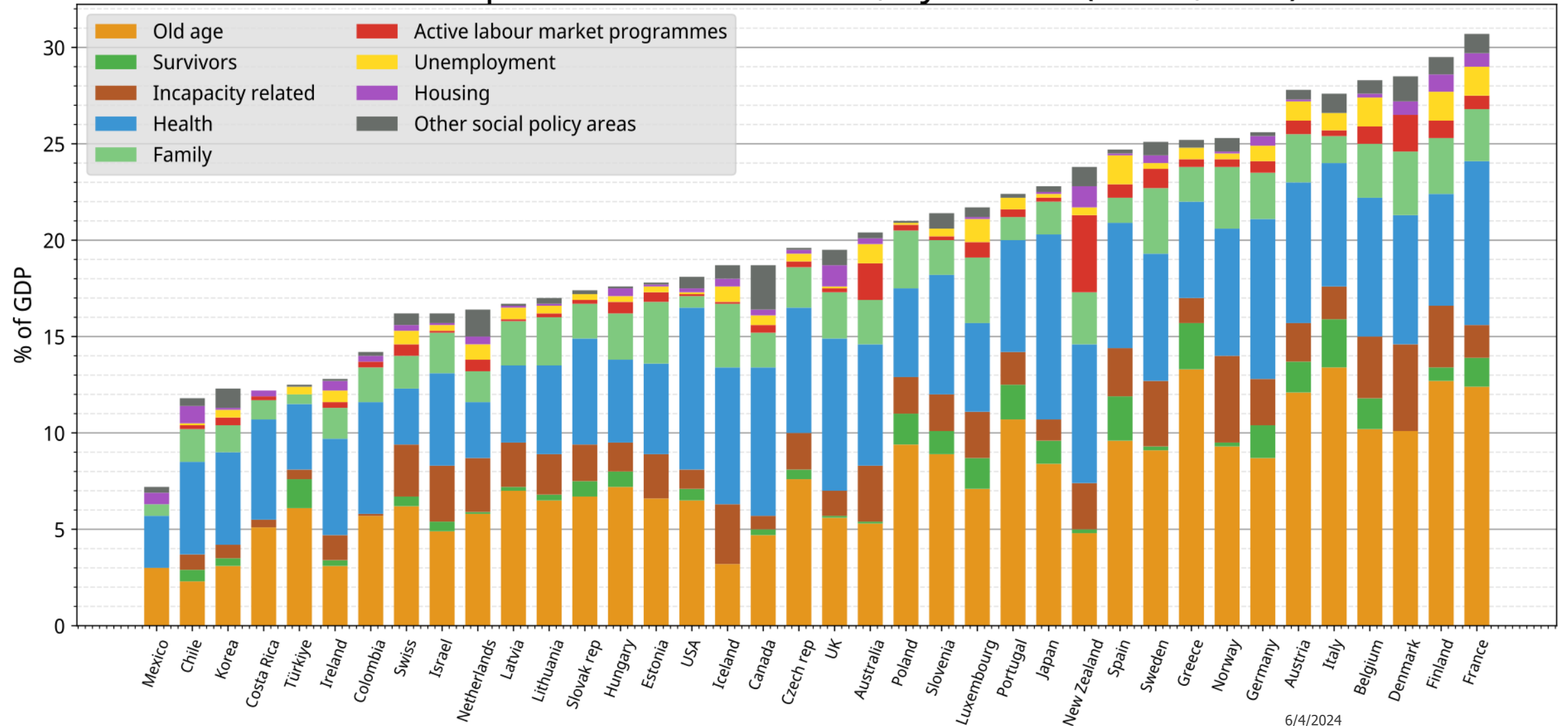
Κοινωνική πρόνοια

Υγειονομική περίθαλψη

Εκπαίδευση σε όλους τους πολίτες

Κοινωνικές δαπάνες ως ποσοστό του ΑΕΠ 2019

Social expenditure as % of GDP, by Branch (OECD,2019)

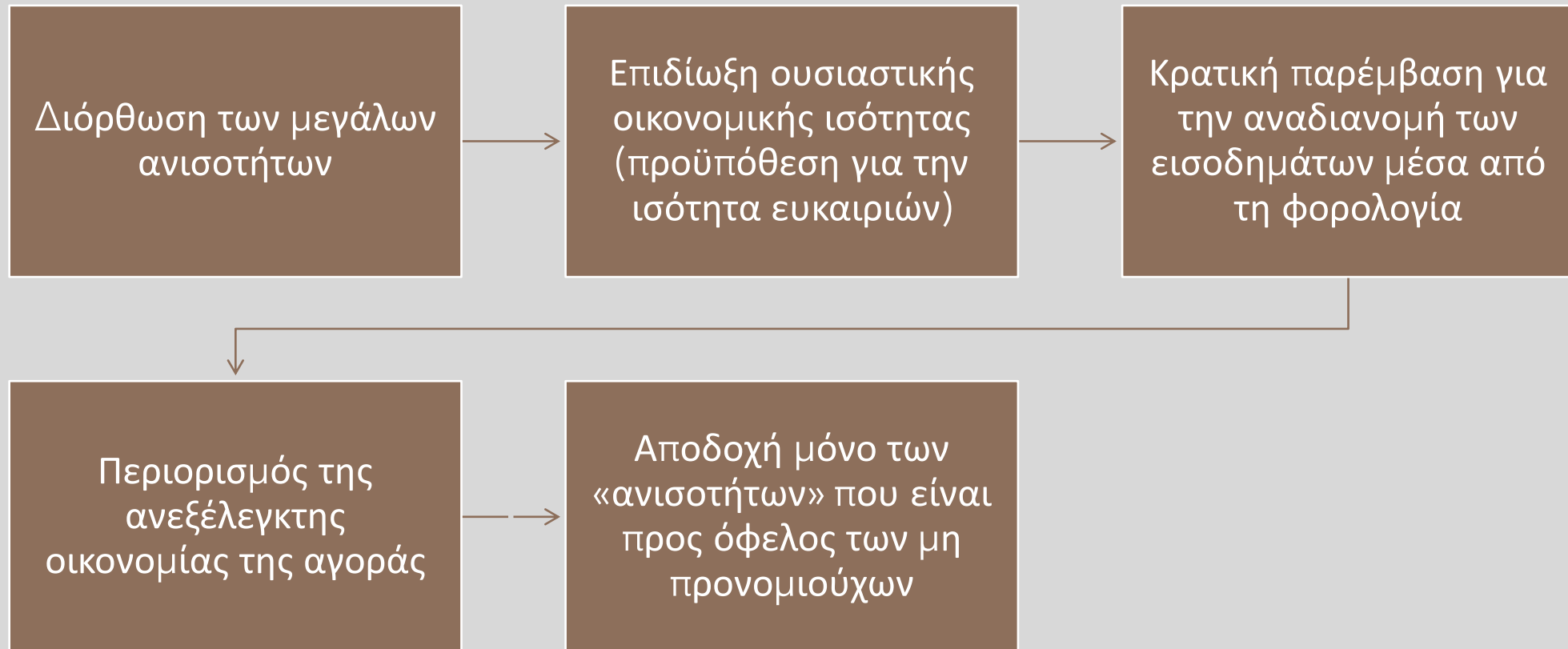

ΙΣΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΙΣΜΟ

Ισότιμη και
ακριβοδίκαιη
αντιμετώπιση όλων των
πολιτών από το νόμο

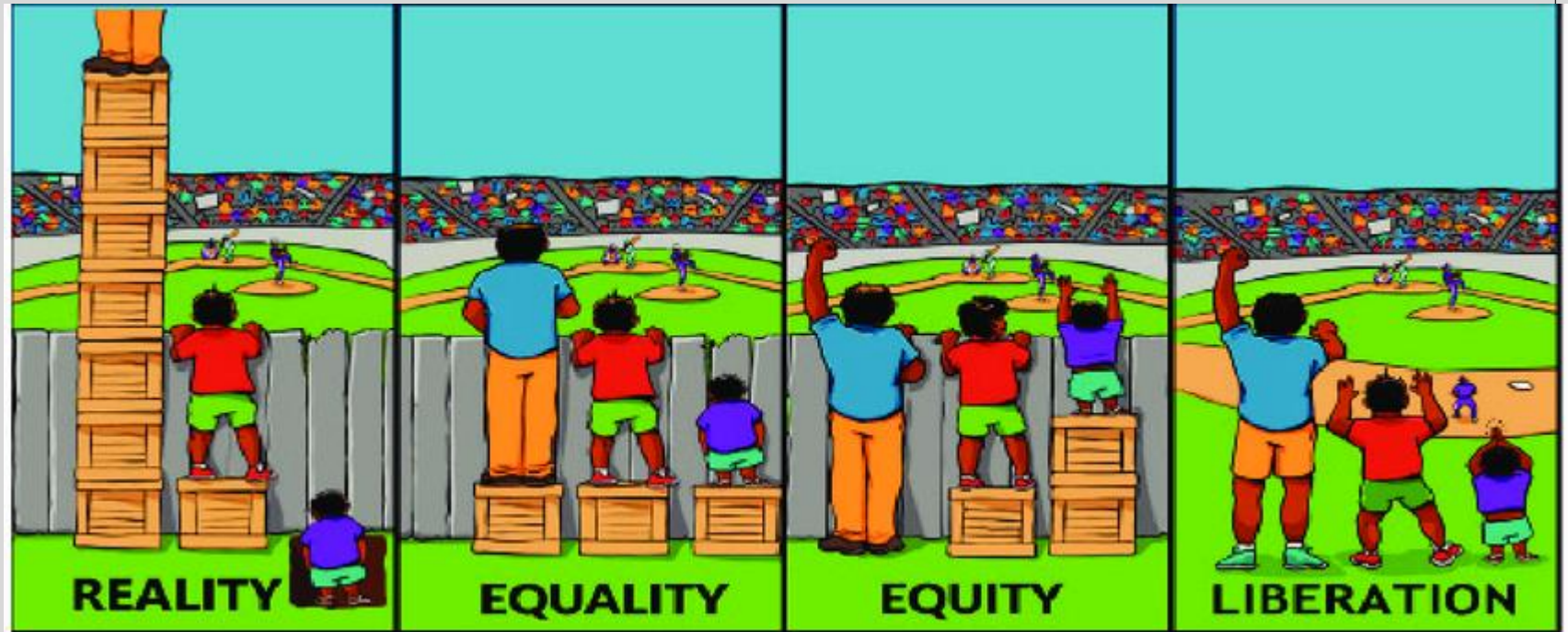
Ίσες ευκαιρίες στην
πρόσβαση των πολιτών
σε δημόσια αξιώματα

ΙΣΟΤΗΤΑ στη ΣΟΣΙΑΛΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Μπορούμε να έχουμε και ισότητα και ελευθερία;

- Είναι μάλλον δυνατή η παράλληλη αναζήτηση και των δυο αξιών αλλά...
- **ΙΣΟΤΗΤΑ ΔΕΝ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΙΣΟΠΕΔΩΣΗ**
- Η επιδίωξη της ισότητας δεν μπορεί να απειλεί βασικές ελευθερίες, και την αξιοκρατία
- Χρειάζεται λοιπόν και η εξασφάλιση της ελευθερίας με την αρνητική της σημασία

Και προς την ελευθερία και προς την ισότητα

- Προστασία των πολιτών από ενέργειες ατόμων αλλά και του κράτους / της εξουσίας που απειλούν
 - Τη ζωή
 - Την ιδιοκτησία
 - Την ελεύθερη έκφραση της προσωπικότητάς τους

- Ανάληψη προσπαθειών προς την ισότητα (μείωση των ανισοτήτων)
- Αλτρουιστική φροντίδα για τα ασθενέστερα μέλη της κοινωνίας
- Ουσιαστική κοινωνική πολιτική (κοινωνικό κράτος)

Μια λεπτή ισορροπία

Μεγιστοποίηση
ελευθερίας

Ισότητα – αίσθημα
δικαίου

Πολιτικές θεωρίες – πολιτικά συστήματα

Ακροαριστερά – Άμεση
Δημοκρατία - «Αριστερά» -

Κεντροαριστερά - «Κέντρο» -
Κεντροδεξιά – «Δεξιά»

Ακροδεξιά – απολυταρχικά καθεστώτα

Δεν υπάρχει
οργανωμένο
κράτος

Αρχαία
Αθήνα

Λαϊκές
Δημοκρατί
ες
(πρώην
ΕΣΣΔ κλπ)

Κοινοβουλευτικές Δημοκρατίες
(Προεδρικές, Προεδρευόμενες,
Βασιλευόμενες)

Θεοκρα
τικά
καθεστ
ώτα

Ολιγα
ρχίες -
Δικτα
τορίες

Απολυταρχικά
καθεστώτα

Απόλυτες
μοναρχίες

ΑΝΑΡΧΙΑ

ΚΟΙΝΟΤΙΣΜΟΣ

ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ -
ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ

ΣΟΣΙΑΛΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ
ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΙΣΜΟΣ

ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΣΜΟΣ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ
ΦΟΝΤΑΜΕΝΤΑΛΙΣΜΟΣ

ΑΥΤΑΡΧΙΣΜΟΣ

ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΣΜΟΣ
ΦΑΣΙΣΜΟΣ - ΝΑΖΙΣΜΟΣ

ΑΠΟΛΥΤΑΡΧΙΑ